Lietas arhīva Nr. A42-01005-21/4
ECLI:LV:ADRJRIT:2021:0524.A420276620.3.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021.gada 24.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

rakstveida procesā izskatot /pers. A/ pieteikumu par Rīgas bāriņtiesas 2020.gada 10.novembra lēmuma Nr.1-6/2033 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Trešā persona /pers. B/ un pieteicējs ir vecāki diviem bērniem – /pers. C/ un /pers. D/. Trešajai personai jau ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums /pers. D/ uzturēšanai. 2020.gada 5.oktobrī trešā persona vērsās Rīgas bāriņtiesā (turpmāk – bāriņtiesa) ar iesniegumu, kurā lūgts piešķirt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu arī /pers. C/ (turpmāk arī – bērns) uzturēšanai.

[2] Ar Bāriņtiesas 10.novembra lēmuma Nr.1-6/2033 (turpmāk – Lēmums) nolemts piemērot trešajai personai iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu bērna uzturēšanai. Lēmums pamatots ar turpmāko.

[2.1] Bērns atrodas trešās personas un pieteicēja aizgādībā. Bērns dzīvo pie trešās personas, kurā īsteno bērna ikdienas aprūpi, gan no saviem līdzekļiem, gan pieteicēja maksātajiem uzturlīdzekļiem. Trešajai personai ir lielāki izdevumi bērna uzturēšanā, jo tieši viņa veic mājokļa maksājumus, apmaksā bērna interešu nodarbības un ekskursijas, tādējādi attīstot bērna intelektuālās un fiziskās spējas, apmaksā mobilā telefona rēķinus, izsniedz kabatas naudu, izmanto personisko automašīnu bērna vajadzībām.

[2.2] No tiesu prakses izriet, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums par apgādībā esoša bērna uzturēšanu pienākas tam vecākam, pie kura bērns dzīvo un kurš īsteno viņa ikdienas aprūpi.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu. Pieteikums un tā papildinājumi pamatoti ar šādiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējs pieteikumā atsaucies uz vairākiem tiesu prakses piemēriem un secinājis, ka vecāku mantiskos strīdus risina, ievērojot vecāku ieguldījumus bērna uzturēšanā, nevis pēc principa – pie kā dzīvo bērns. Pieteicējs un trešā persona bērna aizgādību īsteno kopīgi, ienākumi ir līdzīgi. Pieteicējs nodrošinājis bērnam dzīvesvietu, maksā uzturlīdzekļus, iesaistās bērna mācību procesā, nodrošina veselības aprūpi, izglītojošas ekskursijas, izklaidi.

[3.2] Bērns un trešā persona dzīvo dzīvoklī un izmanto automašīnu, kas iegādāti par pieteicēja naudas līdzekļiem. Bāriņtiesa nav noskaidrojusi, kādu daļu no dzīvokļa komunālajiem maksājumiem trešā persona maksā bērnu interesēs. Tāpat Lēmumā nav paskaidrots kādām bērnu vajadzībām trešā persona izmanto automašīnu. Bāriņtiesa nevar atsaukties uz trešās personas maksājumiem par bērna telefonu un kabatas naudu, jo tie ņemti vērā uzturlīdzekļu piedzīšanas lietā, nosakot uzturlīdzekļu apjomu. Lēmumā nav ņemts vērā, ka trešajai personai un pieteicējam ir līdzvērtīgas saskarsmes tiesības, kas norāda uz līdzvērtīgām izmaksām bērnam. Trešās personas mantiskais stāvoklis Lēmumā nav analizēts.

[3.3] Par pretēju bērnu interesēm ir atzīstama bāriņtiesas rīcība, prasot bērna viedokli lietā par nodokļa atvieglojumu piešķiršanu vienam no vecākiem, jo bērns nav pietiekoši nobriedis, lai izprastu šādu sarežģītu jautājumu.

[3.4] Bāriņtiesa ir pārkāpusi pušu līdztiesības principu, jo trešajai personai bāriņtiesas sēdes dienā bija iespēja sniegt paskaidrojumus lietā, bet pieteicējam šāda iespēja netika dota.

[3.5] Nodokļa atvieglojumu ir jāsadala starp bērna vecākiem, proti, trešajai personai jau piešķirts nodokļa atvieglojums par /pers. D/, tādēļ konkrētajā gadījumā nodokļu atvieglojums pienākas pieteicējam.

[4] Bāriņtiesa paskaidrojumā pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā norādīto argumentāciju.

[5] Trešā persona paskaidrojumā uzskata Lēmumu par pamatotu. Papildus norāda, ka pieteicējs maksā minimālus alimentus bērnam. Cita veida materiālu palīdzību nenodrošina, atbalstu mācību procesā nesniedz. Attiecībā uz pieteicēja apgalvojumu par bērna dzīvesvietas nodrošināšanu norāda, ka laulības laikā ar pieteicēju nopirkti divi vienādi dzīvokļi, mašīna un garāža, kurus trešā persona un pieteicējs šķiroties savstarpēji sadalīja bez tiesas. Trešā persona uzskata, ka viņas materiālais stāvoklis Lēmumā ir atbilstoši novērtēts. Papildus paskaidro, ka ar bērniem dzīvo divu istabu dzīvoklī /adrese A/. Viņai pieder arī vienistabas dzīvoklis Rīgā un automašīna. Pieteicējs dzīvo atsevišķi trīs istabu dzīvoklī /adrese B/, viņam pieder arī vēl viens divistabu dzīvoklis un garāža Rīgā, bet mašīnas viņam nav. Pieteicēja alga ir daudz lielāka nekā trešajai personai, jo viņš ir Rīgas Tehniskās universitātes vadošais pētnieks, bet trešā persona ir Valsts sociālas apdrošināšanas aģentūras inspektore.

[6] Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmā daļa noteic, ka administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs. Tā kā pieteicējs tiesai nav lūdzis lietu izskatīti mutvārdu procesā, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietas dalībnieku lietā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[8] Lietā nav strīda, ka nevienam no vecākiem nav noteikta bērna atsevišķa aizgādība. Tāpat nav strīda, ka līdz Lēmuma pieņemšanai iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par bērnu saņēma pieteicējs, savukārt ar Lēmumu nolemts iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumu par bērnu piemērot trešajai personai. Tādējādi lietā izšķirams jautājums, kuram no bērna vecākiem – pieteicējam vai trešajai personai – piešķirams iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums par bērna uzturēšanu. Tātad lietā ir strīds par to, vai pamatoti iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums piemērots trešajai personai.

[9] Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punktu un 19.panta otro daļu bāriņtiesa aizstāv bērna vai aizgādnībā esošās personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības, kā arī izšķir vecāku domstarpības bērna aprūpes un aizgādības jautājumos (izņemot domstarpības par bērna dzīvesvietas noteikšanu) un, ja nepieciešams, pieņem lēmumu.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunkts noteic, ka nodokļa maksātājam tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums par nepilngadīga bērna uzturēšanu. Savukārt šā panta 3.[2] daļa noteic, ja vecāki aizgādību īsteno kopīgi un savstarpēji nevar vienoties par to, kuram no viņiem pienākas atvieglojums par apgādībā esošu personu, atvieglojumu par apgādībā esošu personu piemēro tam nodokļu maksātājam – vecākam, kurš norādīts bāriņtiesas lēmuma par vecāku domstarpību izšķiršanu rezolutīvajā daļā.

Tādējādi atbilstoši minētajās tiesību normās noteiktajam iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi par nepilngadīgu bērnu paredzēti vienam no bērna apgādniekiem un vecāku domstarpību gadījumā par minēto atvieglojumu ir jāpieņem lēmums bāriņtiesai.

Vienlaikus likumdevējs normatīvajos aktos precīzi un tiešā tekstā nav noteicis kritērijus, pēc kuriem bāriņtiesai būtu jāvadās lemjot, kuram no vecākiem pienākas iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums, ja kādam no vecākiem nav noteikta bērna atsevišķa aizgādība. Līdz ar to bāriņtiesai un tiesai pašai katrā gadījumā individuāli ir jāvērtē faktiskie lietas apstākļi.

[10] Pieteicējs uzsver, ka, abi vecāki par bērniem rūpējas un īsteno saskarsmes tiesības vienlīdzīgi, tādēļ nav pamata nodokļu atvieglojumu piešķirt tikai vienam no vecākiem. Pieteicējs labprātīgi piekritis, ka par otru bērnu /pers. D/ nodokļu atvieglojums pienākas trešajai personai, tādēļ konkrētajā gadījumā nodokļa atvieglojums par bērnu pienākas pieteicējam (*lietas 4., 77.lapa*).

[11] No likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 13.panta 3.[2] daļas izriet, ka nodokļa atvieglojums pienākas vienam no vecākiem par apgādībā esoša bērna uzturēšanu.

No Civillikuma 177.pantā ietvertajiem skaidrojumiem secināms, ka bērna uzturēšana ir ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšana un viņa izglītošana un audzināšana (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam); uzturēšana ir bērna ikdienas aprūpe. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 178.panta otro daļu gadījumos, kad vecāki dzīvo šķirti, bērna aprūpi īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Arī administratīvo tiesu praksē konsekventi atzīts, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma piešķiršanai noteicošais ir tas, kurš no vecākiem bērnu uztur jeb aprūpē ikdienā. Tiesa norāda, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma piešķiršanu nevar ietekmēt ne vecāku ienākumu, tostarp darba algas lielums, ne vecāka spēja vai nespēja maksāt tiesas piespriestos uzturlīdzekļus. Papildus tiesa norāda, ka bērna aprūpe neaprobežojas tikai ar materiālu atbalstu. Ne mazāk svarīga ir sava laika veltīšana bērnam, uzturot ar viņu tiešu kontaktu, veidojot un attīstot savstarpējās attiecības, pavadot kopā laiku, bērnu izglītojot un socializējot (*sk., piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 4.decembra spriedumu lietā Nr.A420170215, Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 29.oktobra, 2015.gada 12.novembra, spriedumus lietās Nr.A420263315, Nr.A420242815, kā arī Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr.A420162018*).

No tiesību normām un tiesu prakses secināms, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums par bērna uzturēšanu piešķirams tam vecākam, pie kura bērns dzīvo un kurš īsteno viņa ikdienas aprūpi un aizgādību. Taču, ņemot vērā strīdus situācijas šķirtās ģimenēs, dalīto aizgādību un īstenoto saskarsmi, katru gadījumu ir nepieciešams izvērtēt individuāli.

Pieteikumā norādītais par bērna dzīvesvietu kā par „bāriņtiesas dogmu, kura pieteicēja lietā nestrādā" vērtējams kritiski. Tiesa uzskata, ka, pieņemot lēmumus šīs kategorijas lietās, bērna dzīvesvietai ir būtiska nozīme, taču uz prezumciju par bērna dzīvesvietu nebūtu jāskatās formāli. Proti, šķirot laulību, likums prasa noteikt bērna dzīvesvietu pie viena no vecākiem, taču faktiskā situācija ar bērna aprūpi un uzturēšanu var būt individuāla.

Tiesa nevar piekrist pieteicēja argumentam, ka bāriņtiesai nav pilnībā novērtējusi trešās personas ienākumus. Lēmumā norādīts, ka gan trešās personas, gan pieteicēja ienākumi ir proporcionāli (*lietas 15.lapa*). Papildus bāriņtiesa ir vērtējusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju par trešās personas ienākumiem (*lietas 92.- 95.lapa*). Vienlaikus tiesa norāda, ka ne trešās personas, ne pieteicēja darba ienākumiem nav izšķirošas nozīmes lietas izlemšanā.

Lietā nav strīda, ka pieteicējs maksā uzturlīdzekļus, ko apliecina konta izdrukas periodā no 2020.gada 5.janvāra līdz 1.maijam, kā arī no 2020.gada 26.oktobra līdz 25.novembrim (*lietas 90., 113.lapa*). Tomēr secināms, ka uzturlīdzekļi netiek maksāti pilnā apjomā. Ar Rīgas Pārdaugavas tiesas 2020.gada 30.septembra spriedumu lietā Nr.C68506019 nolemts, ka pieteicējam par abiem bērniem jāmaksā uzturlīdzekļus 300 *euro* apmērā katru mēnesi, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam". No lietā iesniegtajām konta izdrukām izriet, ka pieteicējs katru mēnesi pārskaita trešajai personai 275 *euro*.

[12] No 2020.gada 26.oktobra sarunas protokola ar pieteicēju, 2020.gada 9.oktobra pieteicēja dzīves apstākļu pārbaudes akta un 2020.gada 29.jūlija trešās personas dzīves apstākļu pārbaudes akta izriet, ka bērns ir trešās personas ikdienas aprūpē un uzraudzībā un dzīvo deklarētajā dzīvesvietā /adrese A/, kopā ar trešo personu
(*lietas 66., 68.un 73.lapa*).

Pieteicējs uzskata, ka dzīvoklis, kurā dzīvo bērns, ir iegādāts par pieteicēja naudas līdzekļiem, līdz ar to tas nozīmē, ka bērns dzīvo pie pieteicēja,

nevis pie trešās personas
(*lietas 111. 133.lapa*). No lietā esošā zemesgrāmatas nodalījuma noraksta redzams, ka dzīvoklis ir iegādāts par 37500 *euro*. Pieteicējs uzvēris, ka dzīvokļa iegādes finansēšanu apliecina konta izdruka par 23000 *euro* pārskaitījumu trešajai personai (*lietas 27., 79., 96., 111.lapa*). Tādējādi secināms, ka pieteicējs ir daļēji piedalījies nekustamā īpašuma iegādes finansēšanā. Vienlaikus tiesa uzsver, ka bērna dzīvesvietas faktu nenosaka pēc tā, kurš no vecākiem pilnībā vai daļēji ir iegādājies konkrēto nekustamo īpašumu, bet gan pēc tā, kuras personas faktiski ikdienā tur dzīvo.

Pieteicējs paskaidrojis, ka, šķirot laulību, sākotnēji bija prasījis bērnu dzīvesvietu noteikt pie viņa, bet pēc tam, konsultējoties ar bāriņtiesu, atsauca savu prasījumu, lai mazinātu konfliktu ar trešo personu. Tiesa noteica saskarsmi ar bērniem vienādās daļās abiem vecākiem (*lietas 133.lapa*).

No tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas izriet, ka ar Rīgas apgabaltiesas 2020.gada 8.jūlija spriedumu noteikta saskarsmes tiesību izmantošanas kārtība pieteicējam ar bērniem. Proti, katru otrdienu un ceturtdienu pieteicējs paņem bērnus no izglītības iestādes plkst.16.00 un izmanto saskarsmes tiesības līdz tās dienas plkst.20.00, katru otro sestdienu pieteicējs plkst.10.00 paņem bērnus no bērnu dzīvesvietas, un nogādā bērnus atpakaļ viņu dzīvesvietā tās pašas nedēļas svētdienā līdz plkst.20.00, vasaras brīvlaikā bērni pavada nepārtraukti divas nedēļas pie katra no vecākiem. Tāpat līdzvērtīgi un detalizēti atrunāta ir sadalīta saskarsme ar bērniem pavasara, rudens un ziemas brīvlaikā, kā arī svētku dienās.

Tiesa secina, ka saskarsmes tiesības pieteicēja un trešās personas starpā ir sadalītas un noteiktas pēc iespējas vienlīdzīgi. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka šī kārtība netiek ievērota, jo lietā nav pierādījumu, kas to apliecinātu. Trešā persona paskaidrojumā tiesai un 2020.gada 29.jūlija trešās personas dzīves apstākļu pārbaudes aktā apliecinājusi, ka pieteicējs ar bērniem tiekas tiesas norādītajā laikā (*lietas 27. un 68.lapa*). Tomēr jāņem vērā, ka lielāko daļu vakarus un rītus bērns pavada pie trešās personas, jo otrdienās un ceturtdienās pēc plkst.20.00 tiek nogādās atpakaļ mājās. Tas nozīmē, ka tikai vienu nakti katru otro nedēļu bērns nakšņo pie pieteicēja, izņemot vasaras brīvlaika periodā vai atsevišķās svētku dienās.

No minētā secināms, ka lielāko ikdienas dzīves daļu bērns pavada pie trešās personas, kura arī pārsvarā īsteno bērna ikdienas aprūpi.

[13] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta otrā daļa noteic, ka visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.

Tiesu praksē pastāv vienota nostāja, ka tieši vecākam, kurš ikdienā aprūpē bērnu, rodas lielāki izdevumi, to neparedzamības dēļ. Proti, no loģikas un dzīvē gūtiem novērojumiem konstatējams, ka pilnīgi visus bērna izdevumus nevienā aprēķinā nav iespējams ietvert un bērna audzināšanas un aprūpes gaitā var rasties papildu neparedzēti izdevumi. Līdz ar to tam vecākam, kurš ikdienā rūpējas par bērnu un viņu audzina, izdevumi vienmēr ir lielāki nekā tam vecākam, kurš ar bērnu pavada mazāk vai nemaz laika
(*sk. Rīgas apgabaltiesas 2014.gada 22.oktobra spriedumu civillietā Nr.C30794212*). Lēmumā norādīts, ka trešajai personai ir lielāki izdevumi bērna uzturēšanā, jo tieši trešā persona veic mājokļa maksājumus, apmaksā bērna interešu nodarbības un ekskursijas, tādējādi attīstot bērna intelektuālās un fiziskās spējas, apmaksā mobilā telefona rēķinus, izsniedz bērnam kabatas naudu, izmanto personisko automašīnu bērna vajadzībām (*lietas 15.lapa*). Minēto apstiprina trešās personas paskaidrojumi (*lietas 10.-16. un 26.-28.lapa*), taču konkrēti pierādījumi nav iesniegti. Pieteicējs norāda, ka savu daļu no šiem izdevumiem sedz, maksājot uzturlīdzekļus.

No izraksta no bērna medicīniskās kartes izriet, ka abi vecāki nodrošina bērna veselības aprūpi (*lietas 67.lapa*). Bērna skola ir sniegusi viedokli, ka abi vecāki iesaistās arī bērna izglītības procesā (*lietas 65.lapa*). Gan trešā persona, gan pieteicējs ir iesnieguši tiesā izdrukas no *Mykoob* sistēmas, kas apliecina, ka abi vecāki palīdz bērnam mācību procesā, seko tam līdzi *(lietas 33.-38., 114.lapa)*.

Pieteicējs noliedz, ka trešā persona apmaksā bērna interešu nodarbības, jo bērns
2019./2020.gadā interešu izglītības nodarbības nav apmeklējis, ko apliecina Pārdaugavas bērnu un jauniešu centra „Altona" 2019.gada 4.novembra izziņa, no kuras izriet, ka bērns 2018./2019. mācību gadā apmeklēja pulciņus, bet 2019./2020. mācību gadā pulciņos un studijās nav pieteikts. Pieteicējs uzvēris, ka trešā persona nodrošina bērnam izklaides, nevis interešu izglītības nodarbības (*lietas 110. un 112.lapa*). Savukārt trešā persona paskaidrojumā ir norādījusi, ka bērns apmeklē pulciņus, un iesniegusi 2020.gada 22.decembra ekrānuzņēmumu no tīmekļa vietnes *www.studiolimitless.lv,* no kura izriet, ka bērns apmeklē nodarbības ar nosaukumu „*Kids* lentes 1-2 līmenis". Nodarbības apmeklētas
2020.gada 19.septembrī un 3.oktobrī. Paskaidrojumam pievienots 2020.gada 30.septembra maksājuma uzdevums Nr.29 par naudas summas 50 *euro* samaksu par nodarbībām
SIA „Studio limitless " par abiem bērniem (*lietas 27.,31.-32.lapa*). No minētā izriet, ka abi vecāki iesaistās bērna interešu izglītības veicināšanā, taču, ņemot vērā pastāvošās domstarpības un arī valstī noteiktos Covid-19 ierobežojumus, šobrīd iespējas ir ļoti ierobežotas, un šobrīd par interešu izglītību nav konstatējami ievērojami izdevumi nevienam no vecākiem.

Vienlaikus tiesas vērtējumā lietā nav izšķirošas nozīmes apstākļiem, ka abi vecāki iesaistās bērna izglītības procesā, rūpējas par bērna veselības stāvokli, nodrošina izglītojošas ekskursijas, izklaides, jo pienākums rūpēties par bērnu atbilstoši savām iespējām ir abiem vecākiem, neatkarīgi no tā, vai vecāki dzīvo kopā vai šķirti.

[14] Tiesa uzsver, ka nodokļu atvieglojums primāri ir piešķirams bērnu interešu nodrošināšanai, nevis vecāku ekonomiskās stāvokļa uzlabošanai vai vecāku vajadzību nodrošināšanai. Lietā būtiski ir konstatēt, kuram vecākam, piešķirot nodokļa atvieglojumu, būs tiešākā un ātrākā ietekme uz bērna labklājību.

Tiesa neapšauba, ka arī pieteicējs rūpējas par bērnu un finansiāli nodrošina tā vajadzības, taču konkrētajā gadījumā bērns ikdienā dzīvo un lielāko daļu sava laika pavada pie trešās personas, kura arī pamatā sedz bērna ikdienas paredzētus un neparedzētus izdevumus. Tas nozīmē, ka trešajai personai piešķirtā nodokļa atvieglojuma rezultātā gūtais finansiālais labums ātrāk nonāktu bērna interešu nodrošināšanai.

Tāpat fakts, ka pieteicējs maksā uzturlīdzekļus bērnam, nenorāda uz to, ka pieteicējam ir lielāki izdevumi attiecībā uz bērnu, kuru dēļ tieši pieteicējam būtu piešķirams nodokļa atvieglojums. Kā tas izriet no lietas materiāliem, tad pieteicējam ir stingra nostāja par uzturlīdzekļu apjomu. Pieteicējs uzskata par taisnīgu samazināt uzturlīdzekļu apjomu atkarībā no tā, kādu laiku bērns pavada ar pieteicēju, jo šajā laikā izdevumi par bērnu rodas pieteicējam, nevis trešajai personai (*lietas 149.lapa*). Tāpat stingri uztur nostāju, piemērām, attiecībā uz lētāka telefona tarifa plāna izvēli bērnam, uz to, ka kabatas naudas apmērs noteikts jau uzturlīdzekļu lietā (*lietas 131.lapa*). Lietas materiāli liecina, ka pieteicējs nevēlas būt elastīgs attiecībā uz līdzekļu izlietojumu bērna vajadzībām, kā arī neuzticas tam, kā trešā persona izlieto uzturlīdzekļiem pārskaitīto naudu. Vairākkārt norādījis uz to, ka trešā persona savus izdevumus uzdod par bērna izdevumiem.

Secīgi bāriņtiesa pamatoti atzina, ka priekšroka uz nodokļa atvieglojumu par bērnu ir vecākam, pie kura ikdienā dzīvo bērns, proti, trešajai personai.

Vienlaicīgi tiesa vērš pieteicēja uzmanību uz to, ka tā kā nodokļa atvieglojuma par bērniem mērķis nav vecāku interešu nodrošināšana, bet gan bērnu interešu nodrošināšana, tad pieteicējam, īstenojot patiesas rūpes pār saviem bērniem, nebūtu jāuztraucas par to, ka nodokļa atvieglojums tiks piešķirts trešajai personai un tā rezultātā trešās personas gūtie papildu naudas līdzekļi tiešā veidā nonāks pieteicēja bērnu vajadzību īstenošanai.

[15] Attiecībā uz bērna viedokļa uzklausīšanu, tiesa piekrīt pieteicējam, ka bērns nav pietiekoši nobriedis, lai izprastu jautājumu par nodokļa atvieglojumu piešķiršanu. Bērns ir sniedzis informāciju par situāciju ģimenē un naudas izlietojumu no sava skatu punkta. Bērna viedoklis ir ņemts vērā un vērtēts kopsakarā ar pārējiem lietas apstākļiem, taču tam nav piešķirta izšķiroša nozīme.

[16] Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka bāriņtiesa ir pārkāpusi pušu līdztiesības principu, jo trešajai personai bāriņtiesas sēdes dienā bija iespēja sniegt paskaidrojumus lietā, bet pieteicējam šāda iespēja netika dota (*lietas 3.lapa*).

No lietas materiāliem izriet, ka 2020.gada 10.novembrī (bāriņtiesas sēdes dienā) starp bāriņtiesas locekļa palīdzi un trešo personu ir notikusi saruna, kura dokumentēta sarunas protokolā (*lietas 97.lapa*). Trešā persona ir sniegusi paskaidrojumu par lietas apstākļiem, taču procesuāls pārkāpums, kas ietekmētu Lēmuma saturu, šeit nav saskatāms. Pieteicējam bijusi iespēja vairākkārt sniegt paskaidrojumus bāriņtiesai, piemēram, pieteicēja viedoklis par lietas apstākļiem ir uzklausīts 2020.gada 26.oktobrī , tāpat pieteicējs iesniedzis iesniegumu un pierādījumus bāriņtiesai 2020.gada 26. un 29.oktobrī, 1. un 5.novembrī *(lietas 73., 76.-91. lapa*). Lai gan bāriņtiesa Lēmumā ir vispārīgi atsaukusies arī uz faktiem, kas norādīti šajā sarunas protokolā, tomēr tiem nav bijusi izšķiroša nozīme Lēmuma pieņemšanā. Līdzīga satura informāciju trešā persona sniedza arī 2020.gada 22.oktobrī (*lietas 70.lapa*).

[17] Vienlaicīgi tiesa norāda, ka no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk. Senāta 2005.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-378/2005 12.punkts*).

Tādējādi tiesa šajā spriedumā neatrunā pilnīgi visus lietas dalībnieku norādītos argumentus, kā vien tos, kam ir būtiska nozīme izskatāmajā lietā.

[18] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa Lēmumu atzīst par pamatotu un tiesību normām atbilstošu, bet pieteicēja pieteikumu pilnībā noraida.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Rīgas bāriņtiesas 2020.gada 10.novembra lēmuma Nr.1-6/2033 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L. Biksiniece-Martinova